

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ПІДПРИЄМНИЦТВО

другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
галузь знань 07 Управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ННІ ЕУПІТ

Голова вченої ради

 Алла СВИТЛИЧНА
(протокол №1 від 01 вересня 2022 р.)

Програма атестації
вводиться в дію з 1 вересня 2022 р.

Директор ННІ ЕУПІТ Алла СВИТЛИЧНА

(розпорядження № 69 від 01 вересня 2022 р.)

Полтава 2022

I. Преамбула

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Підприємництво другого рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузь знань 07 Управління та адміністрування.

1. ВНЕСЕНО кафедрою підприємництва і права Полтавського державного аграрного університету 01 вересня 2022 року, протокол № 1.

2. РОЗРОБНИКИ:

1. Алла СВІТЛИЧНА, к. е. н., доцент
2. Ханлар МАХМУДОВ, д.е.н., професор
3. Неля ВОЛКОВА, к. е. н., доцент
4. Олена ТАРАН-ЛАЛА, д. е. н., доцент

СХВАЛЕНО

Радою з якості вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Протокол № 1 від 01 вересня 2022 року

Голова Ради з якості вищої освіти

спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Неля ВОЛКОВА

©ПДАУ 2022 рік

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	4
2. Вимоги до кваліфікаційної роботи	5
3. Оцінювання рівня якості підготовки	8
4. Порядок присвоєння кваліфікації	9
5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	10

ВСТУП

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Підприємництво другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузь знань 07 Управління та адміністрування», (далі - Програма атестації) це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання рівня сформованості знань, умінь та навичок, професійної компетентності осіб, які здобувають освітній рівень магістра зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Метою програми атестації є визначення рівня теоретичної та практичної підготовки випускника для майбутньої професійної діяльності; виявлення відповідності здобутих знань, набутих умінь і навичок вимогам стандартів; оцінювання рівня сформованості системи компетенцій магістра зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність відповідно до цілей і завдань вищої освіти та вимог до фахівців в галузі підприємництва торгівлі та біржової діяльності.

Програма атестації підготовки магістра встановлюють вимоги, які забезпечують:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації якості знань випускників;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки випускників;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості вищої освіти.

Програма атестації має забезпечити реалізацію підвищення якості вищої освіти за освітньо-професійною програмою Підприємництво другого (магістерського) рівня спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування, вимоги до атестації здобувачів вищої освіти, та розширення академічної автономії закладу вищої освіти.

1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

1.1 Атестація здобувачів вищої освіти – це процес встановлення відповідності якості здобутої вищої освіти, рівня набутої професійної компетентності випускника відповідно до вимог освітньо-професійної програми Підприємництво другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

1.2 Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою засобів контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної

підготовки з дотриманням принципів формування і реалізації системи засобів діагностики якості знань.

1.3 Принципами формування і реалізації системи засобів атестації якості знань магістрів з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

1.4 Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми (ОПП) Підприємництво, рівня здобутих професійних знань, набутих умінь та навичок, ступеня сформованості системи компетентностей магістра зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування.

1.5 Атестація передбачає використання такого методу комплексної діагностики як захист кваліфікаційної роботи.

1.6 У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійній діяльності у галузі підприємництва торгівлі та біржової діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук в умовах невизначеності та складності оточуючого середовища.

1.7 Атестація якості підготовки магістра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої і професійної підготовки вимогам Стандарту здійснюється Екзаменаційною комісією з цього фаху, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету.

2. Вимоги до кваліфікаційної роботи

2.1. Кваліфікаційна робота є підсумковою формою атестації здобувачів вищої освіти, яка дає змогу виявити рівень засвоєння студентом теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за освітньо-професійною програмою Підприємництво другого (магістерського) рівня зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування на посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

2.2. Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання складної задачі або проблеми в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог на основі застосування комплексу теоретичних знань і практичних навичок, здобутих у процесі всього періоду навчання.

2.3. Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим, пояснювальним і науково аргументованим. Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам:

– системний аналіз проблеми відповідно до предмета наукового

дослідження;

– реальні обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності на досліджуваному об'єкті, актуальні для впровадження у практику суб'єктів господарювання;

– елементи наукової новизни з предмета дослідження,

– бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

2.4. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах торговельних і виробничих підприємств будь-якої форми власності та їх об'єднань, установ і організацій, які, як правило, є юридичними особами і мають самостійну звітність.

2.5. Тема кваліфікаційної роботи має відображати проблематику у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і конструюватися на основі виробничих функцій та типових завдань діяльності, що формують складові професійної компетентності магістра зі спеціальності Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

2.6. За структурою кваліфікаційна робота містить вступ, основну частину (3 розділи, кожний з яких має підрозділи), висновки, список використаних джерел, додатки.

2.7. Зміст кваліфікаційної роботи викладається обсягом 3,0-3,5 авторських аркушів (55-65 сторінок) виконується за тематикою завдань професійної діяльності, містить елементи наукової новизни та практичної значущості. До обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

2.8. Процедурні вимоги щодо виконання кваліфікаційної роботи, оформлення супровідних документів та захисту наводяться у Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи за освітньо-професійною програмою Підприємництво другого (магістерського) рівня зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування.

2.9. Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення». Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам визначається шляхом проведення нормоконтролю науково-педагогічним працівником, що має відповідне навчальне навантаження.

2.10. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, а саме:

– здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну діяльність. Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті».

2.11. Здобувачі вищої освіти також пишуть реферат кваліфікаційної роботи, який містить загальну характеристику кваліфікаційної роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг кваліфікаційної роботи у сторінках) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки, список публікацій здобувача та анотації (українською та однією з іноземних мов (переважно – англійською)). Обсяг реферату – до 4-х сторінок. Реферат подається з кваліфікаційною роботою до захисту.

2.12. Кваліфікаційна робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки у предметній області діяльності, що є запорукою його наукового мислення та творчої професійної, а для кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти формує програмні результати навчання:

- вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності;

- визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення;

- вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети;

- застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп;

- вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності;

- вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність;

- визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності;

- оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень;

- розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної та/або біржової діяльності;

- вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків;

- впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур;

- здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності;

- знати основи митної справи в забезпеченні діяльності підприємницьких структур і застосовувати їх на практиці.

2.13. Захист кваліфікаційної роботи відбувається відкрито та гласно на відкритому засіданні ЕК.

3. Оцінювання рівня якості підготовки

3.1. Оцінювання рівня якості підготовки магістра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності здійснюють члени Екзаменаційної комісії на основі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи і шкали оцінювання.

3.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки магістра є сукупність знань, умінь і навичок, набутої системи компетенцій магістра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, відтворених у процесі виконання і захисту кваліфікаційної роботи.

3.3. Оцінювання рівня якості підготовки магістра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності здійснюється членами Екзаменаційної комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу з урахуванням набутої системи інтегральної, загальних і спеціальних професійних компетентностей.

3.4. Результати оцінювання рівня якості підготовки магістра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності повинні довести, що випускник:

- має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері професійної діяльності;

- вміє розв'язувати складної задачі або проблеми в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

3.5. Рівень якості підготовки магістра визначається з використанням комплексної системи оцінювання: поєднання національної системи («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»), системи оцінювання закладу вищої освіти (за 100- баловою шкалою).

3.6. Критерії оцінювання рівня якості підготовки магістра використовуються диференційовано залежно від форм і методів діагностики.

Оцінювання кваліфікаційних робіт здійснюється за двома блоками: оцінювання якості виконання кваліфікаційної роботи (60 балів) та оцінювання захисту кваліфікаційної роботи (40 балів).

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожною питанням плану і теми роботи в цілому;

- науковість стилю викладання;

- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;

- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «відмінно» (90-100 балів; за шкалою ЄКТС – «А»). Кваліфікаційна робота містить елементи новизни, має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена вільно, зі знанням справи, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні і стислі.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «добре» (74-89 балів; за шкалою ЄКТС – «В» або «С»). Тема кваліфікаційної роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретико-методологічній частині поверхнево зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не подані, недостатньо використані інформаційні матеріали організації – замовника, мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «задовільно» (60-73 балів; за шкалою ЄКТС – «D» або «E»). Тема кваліфікаційної роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: не чітко сформульована мета роботи, теоретико-методологічній розділ має виражений компілятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі, обґрунтовані не переконливо, рецензія і відзиви містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення кваліфікаційної роботи.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «задовільно» (1-59 балів; за шкалою ЄКТС – «FX» або «F»). Нечітко сформульована мета кваліфікаційної роботи. Розділи незв'язані між собою. Відсутній огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість на шкоду системності і глибини. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, не обґрунтовані економічні пропозиції. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації до захисту відсутні. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні.

3.7. Критерії оцінювання якості підготовки магістра за результатами виконання і захисту кваліфікаційної роботи наводяться в Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти за освітньо-професійною програмою (ОПП) Підприємництво

другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, основні положення яких повинні відповідати Вимогам до виконання кваліфікаційної роботи, що затверджуються науково-методичною радою спеціальності Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

3.8. Рішення щодо підсумкового оцінювання виконання і захисту кваліфікаційної роботи приймається більшістю голосів членів ЕК за результатами захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензента.

4. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами захисту кваліфікаційної роботи Екзаменаційна комісія приймає рішення про присвоєння кваліфікації магістра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і про видачу випускнику диплома державного зразка.

5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Підприємництво другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування» сформована на основі таких нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <https://www.me.gov.ua/Profession/List?lang=uk-UA&id=d4162ef8-2771-4ac5-99ef-1d4b6f5336af&tag=KlasifikatorProfesii-Poshuk>

3. Класифікація видів економічної діяльності: національний класифікатор України КВЕД 009:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>

4. Стандарт вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (наказ МОН України № 961 від 10.07.2019 р.) URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidpriemnitstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf>

5. Національна рамка кваліфікацій. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>

6. Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003-2010: наказ Міністерства економічного розвитку України від 02.09.2015 р. № 1084. URL: <http://buhgalter911.com/ShowArticle.aspx?a=272508>

7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>

8. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>

9. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавському державному аграрному університеті. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproatestaciyuzdobuvachivvyshchoiosvityupdau.pdf>

10. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprozapobiganniyagotovonasayt.pdf>

11. Освітньо-професійна програма Підприємництво другого (магістерського) рівня спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/7396/opp-ptbd-magistr-2021.pdf>